

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

49 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΑΣ

Αθανάσιος Αναγνωστόπουλος
Δρ. Ποινικού Δικαίου - Δικηγόρος

Ιανουάριος 2021

ΚΕΦΙΜ
ΜΑΡΚΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ο Αθανάσιος Ι. Αναγνωστόπουλος, σπούδασε Νομικά και Θεολογία στην Αθήνα, από όπου έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στο Ποινικό Δίκαιο/Ποινική Δικονομία με άριστα, ενώ το 2007 αναγορεύθηκε διδάκτωρ Νομικής Αθηνών στο Ποινικό Δίκαιο, επίσης με άριστα. Έχει κυκλοφορήσει δύο βιβλία, την Έμμεση Αυτουργία (2007) και την Άμυνα (2009), ενώ παρατηρήσεις του στην νομολογία έχουν δημοσιευθεί στα Ποινικά Χρονικά, την Ποινική Δικαιοσύνη, το Νομικό

Βήμα και τις Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου. Έχει εργαστεί ως επιμελητής ύλης στα Ποινικά Χρονικά, των οποίων είναι τακτικός συνεργάτης, και ως ειδικός επιστήμονας στην Νομική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 2011, ενώ δικηγόρει στην Αθήνα από το 2002.

Με καταγωγή από τα Καλάβρυτα, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1978, αλλά μεγάλωσε στην Πάτρα. Παντρεμένος με τρία παιδιά, χορτοφάγος, μαραθωνοδρόμος.

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

49 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΑΣ

Αθανάσιος Αναγνωστόπουλος, Δρ. Ποινικού Δικαίου - Δικηγόρος
anagnostopoulosathanasios@gmail.com

Πρώτη Έκδοση
Αθήνα, Ιανουάριος 2021

Εξώφυλλο και σχεδιασμός: DPS Design

Το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών – Μάρκος Δραγούμης (ΚΕΦίΜ) είναι η κύρια ανεξάρτητη, μη κρατική, μη κομματική φιλελεύθερη δεξαμενή σκέψης στην Ελλάδα. Το έργο του ΚΕΦίΜ περιλαμβάνει ερευνητικά προγράμματα, εκδόσεις και εκδηλώσεις που έχουν ως επίκεντρο την αύξηση της ατομικής ελευθερίας για κάθε πολίτη. Όραμά μας είναι μια Ελλάδα πρότυπο οικονομικής και κοινωνικής ελευθερίας που παρέχει στους πολίτες της τη δυνατότητα να δημιουργήσουν και να επιδιώξουν τα όνειρα και τις φιλοδοξίες τους.

Μάθετε περισσότερα στο www.kefim.org.

Αυτή η μελέτη χορηγείται με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού 4.0

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	5
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗ	7
1. Πρέπει να έχω πάντα μαζί μου την ταυτότητά μου;.....	8
2. Μπορεί η Αστυνομία να με προσαγάγει, ακόμη και αν έχω μαζί μου ταυτότητα;	8
3. Μπορεί η Αστυνομία να ερευνήσει το αυτοκίνητό μου;.....	9
4. Μπορεί η Αστυνομία να ψάξει την τσάντα ή το σακίδιό μου;.....	9
5. Επιτρέπεται να περιπολούν αστυνομικοί σε οποιονδήποτε δημόσιο χώρο, π.χ. πλατείες ή γήπεδα ή έξω από σχολεία;	9
6. Επιτρέπεται να αμυνθώ εναντίον ενός αστυνομικού;.....	10
7. Επιτρέπεται να επεμβώ, αν διαπιστώσω περίπτωση παράνομης αστυνομικής βίας;.....	10
8. Επιτρέπεται στην Αστυνομία να μου απαγορεύσει να απομακρυνθώ από τον τόπο ενός εγκλήματος;.....	11
9. Επιτρέπεται αστυνομικός να εμφανιστεί ως αγοραστής δήθεν ναρκωτικών ουσιών;.....	11
10. Τι καλύπτει το άσυλο της κατοικίας;.....	12
11. Επιτρέπεται να μπει η Αστυνομία στο σπίτι μου χωρίς ένταλμα;	12
12. Επιτρέπεται να μπει η Αστυνομία στο σπίτι χωρίς Εισαγγελέα;.....	13
13. Επιτρέπεται η Αστυνομία να σπάσει την πόρτα της κατοικίας μου για να διεξαγάγει έρευνα;	13
14. Επιτρέπεται η έρευνα στην κατοικία κατά την διάρκεια της νύχτας;.....	13
15. Επιτρέπεται να φωτογραφίζω ή να βιντεοσκοπώ αστυνομικούς;	14
16. Υπάρχουν αστυνομικοί εν ώρα υπηρεσίας που φορούν πολιτικά;.....	14
17. Είναι ο αστυνομικός υποχρεωμένος να δηλώσει ότι είναι αστυνομικός, αν τον ρωτήσω;	15
18. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να με απειλήσει με το όπλο του;	15
19. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει για εκφοβισμό;	16
20. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει εναντίον ανθρώπου για να τον ακινητοποιήσει;	16
21. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει εναντίον ανθρώπου για να τον εξουδετερώσει;.....	17
22. Πότε επιτρέπεται πυροβολισμός κατά ανηλίκου;.....	17

Η ΣΥΛΛΗΨΗ.....	18
23. Επιτρέπεται να συλληφθώ χωρίς ένταλμα;	19
24. Μπορεί να συλληφθώ, αν παραβιάσω κάποιο από τα μέτρα τα σχετικά με την πανδημία;	19
25. Είναι επιτρεπτή η άσκηση βίας κατά την σύλληψη;.....	20
26. Είναι υποχρεωτικές οι χειροπέδες;.....	20
27. Πρέπει η Αστυνομία να με ενημερώσει για τα δικαιώματά μου κατά την στιγμή της σύλληψης;	21
28. Υπάρχουν μέρη όπου απαγορεύεται η σύλληψη;.....	21
29. Πόση ώρα μπορεί να κρατηθώ από την Αστυνομία;	22
30. Μπορεί η Αστυνομία να μου κάνει σωματική έρευνα;.....	23
31. Μπορεί να κάνει σωματική έρευνα σε γυναίκα άνδρας αστυνομικός;.....	24
32. Επιτρέπεται ο αστυνομικός να φέρεται με σκαιοότητα, να είναι προσβλητικός κλπ;	24
33. Είναι παράνομο να αντισταθώ στην σύλληψή μου;	25
34. Μπορώ να συλλάβω τον δράστη ενός αυτόφωρου εγκλήματος;.....	25
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗ.....	26
35. Μπορεί να περάσω από αυτόφωρο;	27
36. Είμαι υποχρεωμένος να επιτρέψω να μου πάρουν τα δακτυλικά αποτυπώματα;.....	27
37. Έχω δικαίωμα να έχω δικηγόρο;	27
38. Αν δεν μιλάω ελληνικά, έχω δικαίωμα σε διερμηνέα;.....	28
39. Αν είμαι αλλοδαπός, έχω δικαίωμα να επικοινωνήσω με το προξενείο μου;.....	28
40. Μπορεί η Αστυνομία να μου κατάσχει το κινητό μου τηλέφωνο;.....	28
41. Μπορεί η Αστυνομία να μου ζητήσει τον κωδικό του κινητού μου τηλεφώνου;.....	29
42. Έχω δικαίωμα να κάνω ένα τηλεφώνημα;.....	29
43. Έχω δικαίωμα να διαβάσω τα έγγραφα της δικογραφίας, πριν απολογηθώ;	29
44. Έχω δικαίωμα να πάρω αντίγραφα της απολογίας μου και της υπόλοιπης δικογραφίας μετά την απολογία μου;.....	29
45. Επιτρέπεται να αρνηθώ να απαντήσω στις ερωτήσεις της Αστυνομίας;.....	30
46. Επιτρέπεται η Αστυνομία να ασκήσει ψυχολογική βία εις βάρος μου;	30
47. Πώς θα πληροφορηθώ τα δικαιώματά μου;	30
48. Μπορώ να μηνύσω προσωπικά έναν αστυνομικό και για ποια αδικήματα;.....	31
49. Επιτρέπεται να επικαλεστώ συγγνωστή νομική πλάνη ως προς τις αστυνομικές εξουσίες;	32
Στήριξε το έργο μας.....	33

Πρόλογος

Στο βιβλιαράκι αυτό, αν δεν είστε νομικός πιθανότατα θα βρείτε πράγματα που θα σας εκπλήξουν - και μιλώ από προσωπική εμπειρία: βρήκα αρκετά που άλλα με εξέπληξαν θετικά, κι άλλα αρνητικά. Σίγουρα όμως θα βρείτε πληροφορίες χρήσιμες και πολύτιμες αν όχι για την καθημερινότητά σας, τουλάχιστον για τις έκτακτες εκείνες συνθήκες που χρειάζεται να γνωρίζουμε καλά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μας.

Στο ΚΕΦίΜ πιστεύουμε στη φιλελεύθερη δημοκρατία. Και προϋπόθεση της φιλελεύθερης δημοκρατίας είναι η σαφής οριοθέτηση του πεδίου και των κανόνων δράσης των φορέων της εξουσίας.

Με διάφορες λοιπόν, δυσάρεστες ως επί το πλείστον, αφορμές διαπιστώσαμε τα τελευταία χρόνια στην πράξη ότι στη συντριπτικά μεγάλη μας πλειονότητα οι Ελληνίδες και οι Έλληνες γνωρίζουμε ελάχιστα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μας σε ό,τι αφορά τις σχέσεις μας με τις αστυνομικές αρχές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα συχνά να μην μπορούμε να διακρίνουμε με βεβαιότητα τη θεμιτή χρήση της νόμιμης βίας από την κατάχρησή της, να μη γνωρίζουμε τι να κάνουμε και πώς όταν αυτά τα όρια παραβιάζονται, αλλά και να μην ξέρουμε με σιγουριά τι εμείς οφείλουμε, τι δικαιούμαστε και τι απαγορεύεται να πράξουμε απέναντι σε ένα όργανο της τάξης.

Αυτό το κενό, που αγγίζει τον πυρήνα της ποιότητας της δημοκρατίας μας, δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Ιδανικά, κανένα παιδί δεν θα έπρεπε να τελειώνει την υποχρεωτική εκπαίδευση χωρίς να ξέρει απ' έξω κι ανακατωτά τις 49 ερωτήσεις και απαντήσεις που θα βρείτε στις επόμενες σελίδες. Δυστυχώς όμως σχετική πρωτοβουλία δεν έχει αναλάβει μέχρι σήμερα ούτε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, ούτε η Ελληνική Αστυνομία.

Μέχρι να γίνει αυτό, ελπίζουμε το βιβλιαράκι αυτό που έχει επιμεληθεί με τον καλύτερο τρόπο ο Αθανάσιος Αναγνωστόπουλος να λειτουργήσει ως εγκόλπιο άμεσης και έγκυρης αναφοράς για κάθε Ελληνίδα και κάθε Έλληνα που θέλει μια αυστηρά και δίκαια οριοθετημένη σχέση ανάμεσα στον πολίτη και τους φορείς της εξουσίας, χωρίς δημιουργικές ασάφειες και περιθώρια διακριτικής, δηλαδή αυθαίρετης, ευχέρειας.

Δεσμευόμαστε γι' αυτό στο ΚΕΦίΜ διαρκώς να εμπλουτίζουμε και να επικαιροποιούμε τα περιεχόμενα αυτής της προσπάθειας. Και ταυτόχρονα, δεσμευόμαστε ότι θα βάλουμε τα δυνατά μας ώστε αυτά που θα σας εκπλήξουν δυσάρεστα στις επόμενες σελίδες - για παράδειγμα ότι δεν είναι πλήρως κατοχυρωμένο το δικαίωμά μας να βιντεοσκοπούμε αστυνομικούς όταν συντρέχουν λόγοι να πιστεύουμε ότι παραβαίνουν το καθήκον τους - να αλλάξουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα.

Κλείνω με την ευχή οι πληροφορίες αυτές να μην σας χρειαστούν προσωπικά ποτέ. Όμως όπως σοφά προειδοποιεί ο Τόμας Τζέφερσον, η αδιάκοπη επιφυλακή μας είναι το τίμημα της ελευθερίας!

Αλέξανδρος Σκούρας
Πρόεδρος ΚΕΦίΜ

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗ

1. Πρέπει να έχω πάντα μαζί μου την ταυτότητά μου;

Ναι.

Άρ. 74 παρ. 15 περ. θ' π.δ. 141/1991

Άρ. 74 παρ. 15 π.δ. 141/1991: Ο αστυνομικός σκοπός, ως προς την τήρηση της τάξης και ασφάλειας έχει τα ακόλουθα, κυρίως, καθήκοντα [...]:

θ. Οδηγεί στο αστυνομικό κατάστημα για εξέταση άτομα τα οποία στερούνται στοιχείων αποδεικτικών της ταυτότητάς τους ή τα οποία, εξαιτίας του τόπου, του χρόνου, των περιστάσεων και της συμπεριφοράς τους δημιουργούν υπόνοιες διάπραξης, εγκληματικής ενέργειας. Τα προσαγόμενα στο αστυνομικό κατάστημα άτομα δέον όπως μη παραμένουν σ' αυτό πέραν του χρόνου ο οποίος είναι απολύτως αναγκαίος για το σκοπό για τον οποίο προσήχθησαν.

2. Μπορεί η Αστυνομία να με προσαγάγει, ακόμη και αν έχω μαζί μου ταυτότητα;

Ναι.

Άρ. 95 παρ. 1 π.δ. 141/1991

Σε περίπτωση διάπραξης οποιουδήποτε εγκλήματος, η Ελληνική Αστυνομία οφείλει να επιλαμβάνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ, για την βεβαίωσή του, την συλλογή των αποδείξεων και πειστηρίων, την αναζήτηση και σύλληψη του δράστη και την παράδοσή του στην αρμόδια δικαστική αρχή. Προς τούτο δύναται η Αστυνομία να προσκαλεί ή προσάγει για εξέταση στα Αστυνομικά καταστήματα τα άτομα για τα οποία υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι ενέχονται στην διάπραξη του εγκλήματος.

3. Μπορεί η Αστυνομία να ερευνήσει το αυτοκίνητό μου;

Ναι.

Άρ. 96 παρ. 3β π.δ. 141/1991

Σωματικές έρευνες, σε μεταφορικά μέσα και μεταφερόμενα αντικείμενα και έρευνες σε ιδιωτικούς χώρους μη προσιτούς στο κοινό που υπάγονται στην έννοια της κατοικίας, γίνονται όταν υπάρχει σοβαρή υπόνοια τελέσεως αξιόποινου πράξεως ή απόλυτη ανάγκη.

4. Μπορεί η Αστυνομία να ψάξει την τσάντα ή το σακίδιό μου;

Ναι.

5. Επιτρέπεται να περιπολούν αστυνομικοί σε οποιονδήποτε δημόσιο χώρο, π.χ. πλατείες ή γήπεδα ή έξω από σχολεία;

Ναι.

Άρ. 94 π.δ. 141/1991

Η Ελληνική Αστυνομία: [...]

γ. Επιτηρεί τους επαίτες, αλήτες, ύποπτους και καταδικασμένους στο παρελθόν για εγκληματική δραστηριότητα.

δ. Επιτηρεί τα δημόσια κέντρα και τα ύποπτα μεταφορικά μέσα. [...]

στ. Επιτηρεί τα αεροδρόμια και τους σταθμούς λεωφορείων και σιδηροδρόμων.

ζ. Παρίσταται στα δημόσια θεάματα και τις αθλητικές εκδηλώσεις.

η. Παρίσταται σε εκθέσεις, εορτές, πανηγύρια και αγορές.

Άρ. 100 παρ. 1-2 π.δ. 141/1991

1. Η είσοδος του αστυνομικού προσωπικού στους δημοσίους χώρους για εκτέλεση υπηρεσίας είναι ελεύθερη οποιαδήποτε ώρα του 24ώρου. Η επιτήρηση των δημοσίων χώρων ανατίθεται στους σκοπούς, τις περιπόλους ή άλλους αστυνομικούς που διατάσσονται ειδικά γι' αυτό τον σκοπό.

2. Δημόσιος χώρος είναι κάθε ανοικτός χώρος (δρόμος, πλατεία, και γενικά ή ύπαιθρος) και από τους κλειστούς χώρους αυτοί που δεν εμπίπτουν στην έννοια της κατοικίας.

6. Επιτρέπεται να αμυνθώ εναντίον ενός αστυνομικού;

Ναι, αλλά δεν το συμβουλεύω.

Άμυνα (άρ. 22 ΠΚ)

1. Δεν είναι άδικη η πράξη που τελείται σε κατάσταση άμυνας.

2. Άμυνα είναι η αναγκαία προσβολή του επιτιθεμένου στην οποία προβαίνει το άτομο προς υπεράσπιση του εαυτού του ή άλλου από παρούσα και άδικη επίθεση που στρέφεται εναντίον τους.

3. Το αναγκαίο μέτρο της άμυνας κρίνεται από τον βαθμό επικινδυνότητας της επίθεσης, από το είδος της προσβολής που απειλείται, από τον τρόπο και την ένταση της επίθεσης και από τις υπόλοιπες περιστάσεις.

7. Επιτρέπεται να επέμβω, αν διαπιστώσω περίπτωση παράνομης αστυνομικής βίας;

Ναι, αλλά δεν το συμβουλεύω.

8. Επιτρέπεται στην Αστυνομία να μου απαγορεύσει να απομακρυνθώ από τον τόπο ενός εγκλήματος;

Ναι.

Άρ. 252 ΚΠΔ

1. Όταν γίνεται αυτοψία, έρευνα και κατάσχεση, οι αναφερόμενοι στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να κλείνουν κατοικίες ολικά ή μερικά, να θέτουν σφραγίδες, να διορίζουν φύλακες και γενικά να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μην υπεξαιρευθούν, υπεξαχθούν ή μεταβληθούν αντικείμενα χρήσιμα στην ανάκριση ούτε να απομακρυνθούν ή να ξεφύγουν από τις έρευνές τους ύποπτοι.

2. Τα ίδια πρόσωπα μπορούν επίσης να διατάξουν να μην απομακρυνθεί κανένας πριν από το τέλος της έρευνας και να έρθουν πάλι όσοι απομακρύνθηκαν.

9. Επιτρέπεται αστυνομικός να εμφανιστεί ως αγοραστής δήθεν ναρκωτικών ουσιών;

Ναι.

Άρ. 28 Ν. 4139/2013 (ΚΝΝ)

1. Δεν είναι άδικη η πράξη αστυνομικού, τελωνειακού υπαλλήλου, υπαλλήλου του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) και στελέχους του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, ο οποίος με εντολή του αρμόδιου για τη δίωξη ναρκωτικών προϊσταμένου του και με σκοπό την ανακάλυψη ή σύλληψη προσώπου που διαπράττει έγκλημα από τα αναφερόμενα στα άρ. 20, 22 και 23, αφού τηρηθεί η διαδικασία του άρ. 253Α παρ. 3 ΚΠΔ, δρα ως αγοραστής ή μεσολαβητής ή μεταφορέας ή φύλακας ναρκωτικών ουσιών ή με άλλους τρόπους που δεν δημιουργούν ούτε επιτείνουν κινδύνους για τρίτα πρόσωπα. Το ίδιο ισχύει και για τον ιδιώτη που με αυτόν το σκοπό τελεί ανάλογες ενέργειες ύστερα από πρόταση των αρμόδιων, για τη δίωξη ναρκωτικών, υπηρεσιών.

10. Τι καλύπτει το άσυλο της κατοικίας;

Την κατοικία, άρα όχι π.χ. το αυτοκίνητο.

Άρ. 100 παρ. 3 π.δ. 141/1991

Ως κατοικία θεωρείται κάθε χώρος, στεγασμένος ή όχι, που δεν είναι ελεύθερα προσιτός σε οποιονδήποτε, στον οποίο διαμένει κάποιος, έστω και προσωρινά, ακόμη και αν δεν είναι νόμιμος κάτοχος. Έτσι, ως κατοικίες θεωρούνται ιδίως:

α. Η οικία στην οποία κατοικεί κάποιος, νόμιμα ή προσωρινά, με οποιαδήποτε ιδιότητα, είτε ως ιδιοκτήτης είτε ως ενοικιαστής, είτε ως νομέας, αδιάφορα αν είναι ημεδαπός ή αλλοδαπός.

β. Ο συνεχόμενος προς την οικία περικλειόμενος χώρος (κήπος ή αυλή), εφόσον είναι επαρκώς περιτοιχισμένος ή περιφραγμένος.

γ. Το δωμάτιο ξενοδοχείου στο οποίο ενοικεί κάποιος προσωρινά ή μόνιμα, ως ιδιοκτήτης, διευθυντής ή ένοικος.

δ. Το μισθωμένο δωμάτιο οικίας στο οποίο ενοικεί κάποιος, προσωρινά ή μόνιμα.

ε. Το πλοίο ή βάρκα ή σκηνή ή καλύβα, το παράπηγμα ή άλλο παρόμοιο κατασκεύασμα, εφόσον κατοικούνται και δεν είναι προσιτά στον καθένα.

στ. Οποιοδήποτε όχημα το οποίο χρησιμοποιείται ως κατοικία, είτε αυτό είναι ακίνητο, είτε βρίσκεται σε κίνηση.

11. Επιτρέπεται να μπει η Αστυνομία στο σπίτι μου χωρίς ένταλμα;

Ναι, διότι δεν προβλέπεται στο ελληνικό δίκαιο ένταλμα ερεύνης.

12. Επιτρέπεται να μπει η Αστυνομία στο σπίτι χωρίς Εισαγγελέα;

Ναι, αν συναινεί ο ένοικος, διαφορετικά όχι.

Άρ. 256 παρ. 2 ΚΠΔ

Αν την έρευνα την ενεργεί ανακριτικός υπάλληλος μη έχων την ιδιότητα δικαστικού λειτουργού, απαιτείται η παρουσία δικαστικού λειτουργού.

13. Επιτρέπεται η Αστυνομία να σπάσει την πόρτα της κατοικίας μου για να διεξαγάγει έρευνα;

Ναι.

Άρ. 256 παρ. 1 ΚΠΔ

Αν βρει την πόρτα κλειστή και ο ένοικος αρνείται να την ανοίξει, μπορεί να την παραβιάσει παρουσία του ανακριτικού υπαλλήλου με τον οποίο συμπράττει.

14. Επιτρέπεται η έρευνα στην κατοικία κατά την διάρκεια της νύχτας;

Ναι.

Άρ. 240 ΚΠΔ

Η ανάκριση μπορεί να γίνει και κατά την διάρκεια της νύχτας και Κυριακές και γιορτές.

15. Επιτρέπεται να φωτογραφίζω ή να βιντεοσκοπώ αστυνομικούς;

Μάλλον όχι. Το νομικό καθεστώς δεν είναι απολύτως σαφές. Η απάντηση είναι με βεβαιότητα ναι, αν πρόκειται για το μοναδικό αποδεικτικό μέσο με το οποίο αποδεικνύεται η αθωότητα ενός κατηγορουμένου.

16. Υπάρχουν αστυνομικοί εν ώρα υπηρεσίας που φορούν πολιτικά;

Ναι.

Άρ. 7 παρ. 1 π.δ. 538/1989

Οι αστυνομικοί φέρουν κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους την προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις στολή και με τον καθοριζόμενο από αυτές τρόπο.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται να φέρουν πολιτική περιβολή όσοι υπηρετούν:

α) Σε υπηρεσίες ασφάλειας, κατά την εκτέλεση των ειδικών τους καθηκόντων.

β) Σε οποιαδήποτε Υπηρεσία, μετά από έγκριση των προϊσταμένων τους.

17. Είναι ο αστυνομικός υποχρεωμένος να δηλώσει ότι είναι αστυνομικός, αν τον ρωτήσω;

Ναι, αλλά μόνο αν επεμβαίνει εκείνη την στιγμή και όχι αν π.χ. απλά περιπολεί ή επιτηρεί. Το νομικό καθεστώς δεν είναι απολύτως σαφές.

Άρ. 7 παρ. 2 π.δ. 538/1989

Οι αστυνομικοί που φέρουν πολιτική περιβολή υποχρεούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να δηλώνουν την ιδιότητά τους και ταυτόχρονα να επιδεικνύουν το δελτίο της υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Άρ. 2 π.δ. 254/2004

Ο αστυνομικός:

α. Υπόκειται στις αρχές της διαρκούς ετοιμότητας και της διαρκούς διατεταγμένης υπηρεσίας.

β. Εφαρμόζει τον Νόμο με κοινωνική ευαισθησία και ουδέποτε υπερβαίνει τα επιτρεπόμενα όρια της διακριτικής ευχέρειας που του παρέχεται. Όταν επεμβαίνει, υποχρεούται να δηλώνει την ιδιότητα, την ταυτότητα και την Υπηρεσία του.

γ. Εκτελεί τα καθήκοντα του με αμεροληψία, αντικειμενικότητα, διαφάνεια, σύνεση, αυτοκυριαρχία, σταθερότητα, αποφασιστικότητα και αξιοπρέπεια, προστατεύοντας, χωρίς διάκριση, όλους τους πολίτες από παράνομες σε βάρος τους πράξεις.

18. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να με απειλήσει με το όπλο του;

Μόνον εφόσον συντρέχει κίνδυνος ένοπλης επίθεσης.

Άρ. 3 παρ. 1 Ν. 3169/2003

Ο αστυνομικός επιτρέπεται κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του να προτάσσει το πυροβόλο όπλο, εφόσον συντρέχει κίνδυνος ένοπλης επίθεσης σε βάρος αυτού ή τρίτου.

19. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει για εκφοβισμό;

Προκειμένου να προειδοποιήσει για πυροβολισμό κατ' ανθρώπου.

Άρ. 3 παρ. 4 Ν. 3169/2003

Ο εκφοβιστικός πυροβολισμός ή ο πυροβολισμός κατά πραγμάτων επιτρέπεται, ιδίως σε περιπτώσεις κινδύνου από ζώο ή προειδοποίησης για πυροβολισμό εναντίον ανθρώπου, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να μην πληγεί άνθρωπος από αστοχία ή εξοστρακισμό του βλήματος.

20. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει εναντίον ανθρώπου για να τον ακινητοποιήσει;

Σε αρκετές περιπτώσεις, όπου περιλαμβάνεται η ένοπλη επίθεση, ο αφοπλισμός αστυνομικού, η σύλληψη ενόπλου κλπ.

Άρ. 3 παρ. 5 Ν. 3169/2003

5. Ο πυροβολισμός ακινητοποίησης επιτρέπεται, αν αυτό απαιτείται:

α. Για την απόκρουση ένοπλης επίθεσης, εφόσον η επίθεση άρχισε ή επίκειται, ώστε κάθε καθυστέρηση αντίδρασης να καθιστά αναποτελεσματική την άμυνα.

β. Για την αποτροπή επικείμενης τέλεσης ή εξακολούθησης κοινώς επικίνδυνου κακούργηματος ή κακούργηματος που τελείται με χρήση ή απειλή σωματικής βίας.

γ. Για την σύλληψη καταδικασθέντος ή υποδίκου ή καταδιωκόμενου που καταλαμβάνεται να τελεί επ' αυτοφώρω κακούργημα ή πλημμέλημα, εφόσον αντιδρά στην σύλληψή του και υπάρχει άμεσος κίνδυνος να κάνει χρήση όπλου.

δ. Για την αποτροπή παράνομης εισόδου στην χώρα ή εξόδου από αυτή προσώπων που επιχειρούν παράνομη διακίνηση ανθρώπων ή πραγμάτων και φέρουν όπλα του εδ. α' της παρ. 1 του άρ. 1 Ν. 2168/1993.

ε. Για την προστασία εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας ή χώρων, στους οποίους φυλάσσονται αντικείμενα επικίνδυνα για την δημόσια υγεία ή την δημόσια τάξη ή πειστήρια εγκλήματος, εφόσον η φύλαξη τους έχει ανατεθεί

ειδικά στον αστυνομικό και επιχειρείται βίαιη είσοδος, προσβολή ή αφαίρεση των φυλασσομένων από ένοπλο.

στ. Για την αποτροπή απόδρασης ή ελευθέρωσης κρατουμένου που επιχειρείται με ένοπλη επίθεση.

ζ. Για την αποτροπή αφοπλισμού αστυνομικού κατά την υπηρεσία του.

21. Πότε επιτρέπεται ένας αστυνομικός να πυροβολήσει εναντίον ανθρώπου για να τον εξουδετερώσει;

Κυρίως όταν συντρέχει κίνδυνος θανάτου ή βαρείας σωματικής βλάβης.

Άρ. 3 παρ. 6 Ν. 3169/2003

6. Ο πυροβολισμός εξουδετέρωσης επιτρέπεται, αν αυτό απαιτείται:

α. για την απόκρουση επίθεσης ενωμένης με επικείμενο κίνδυνο θανάτου ή βαρείας σωματικής βλάβης ανθρώπου,

β. για την διάσωση ομήρων, για τους οποίους απειλείται κίνδυνος θανάτου ή βαρείας σωματικής βλάβης.

22. Πότε επιτρέπεται πυροβολισμός κατά ανηλίκου;

Μόνο σε περίπτωση αποτροπής κινδύνου θανάτου.

Άρ. 3 παρ. 7 περ. γ' Ν. 3169/2003

7. Πυροβολισμός ακινητοποίησης ή εξουδετέρωσης απαγορεύεται: [...]

γ. εναντίον ανηλίκου, εκτός αν αποτελεί το μοναδικό μέσο για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου θανάτου. Ως ανήλικος θεωρείται το πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Η ΣΥΛΛΗΨΗ

23. Επιτρέπεται να συλληφθώ χωρίς ένταλμα;

Ναι, αν συντρέχει αυτόφωρο έγκλημα.

Άρ. 6 παρ. 1 Σ

Κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα, που πρέπει να επιδοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή η προφυλάκιση. Εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα.

24. Μπορεί να συλληφθώ, αν παραβιάσω κάποιο από τα μέτρα τα σχετικά με την πανδημία;

Ναι. Κάποιες παραβάσεις έχουν διοικητικό χαρακτήρα, βεβαιώνεται δηλαδή ένα διοικητικό πρόστιμο, ενδέχεται όμως να συντρέχει παράβαση του άρ. 285 ΠΚ.

Άρ. 285 παρ. 1 ΠΚ

Όποιος παραβιάζει τα μέτρα που έχει διατάξει ο νόμος ή η αρμόδια αρχή για να αποτραπεί η εισβολή ή η διάδοση μιας μεταδοτικής ασθένειας τιμωρείται: α) με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κοινός κίνδυνος για ζώα, β) με φυλάκιση και χρηματική ποινή αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος μετάδοσης της ασθένειας σε αόριστο αριθμό ανθρώπων.

25. Είναι επιτρεπτή η άσκηση βίας κατά την σύλληψη;

Ναι, υπό τον όρο ότι αυτή είναι πρόσφορη (: κατάλληλη να επιτύχει την σύλληψη, άρα όχι μετά από αυτήν), αναγκαία (: όσο το δυνατόν μικρότερη) και αναλογική (: δεν προκαλεί δυσανάλογες σωματικές βλάβες ή θάνατο).

Άρ. 278 παρ. 2 ΚΠΔ

Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σε αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται την τιμή του. Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνο αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής.

26. Είναι υποχρεωτικές οι χειροπέδες;

Όχι.

Άρ. 278 παρ. 2 ΚΠΔ

Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνο αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής.

27. Πρέπει η Αστυνομία να με ενημερώσει για τα δικαιώματά μου κατά την στιγμή της σύλληψης;

Ναι.

Άρ. 2 π.δ. 254/2004

Ο αστυνομικός: [...]

ζ. Βεβαιώνει χωρίς διακρίσεις τις παραβάσεις του νόμου, ενεργώντας με ευθυκρισία, ψυχραιμία και ευγένεια. Εξηγεί στον παραβάτη την παράβαση που διέπραξε, καθώς και τα δικαιώματά του, κατά τρόπο σαφή, ώστε να μην καταλείπονται αμφιβολίες, αποφεύγοντας τις αντιδικίες και τις υπερβολές.

Άρ. 3 π.δ. 254/2004

Ο αστυνομικός: [...]

β. Ενημερώνει αμέσως τον κρατούμενο για τον λόγο της σύλληψης και κράτησης του, για τις εναντίον του κατηγορίες, τα δικαιώματά του και για την διαδικασία που εφαρμόζεται στην περίπτωση του. Κρατούμενος που δεν κατανοεί την ομιλούμενη γλώσσα ενημερώνεται σε γλώσσα που γνωρίζει με διερμηνέα ή με τον προσφορότερο τρόπο.

28. Υπάρχουν μέρη όπου απαγορεύεται η σύλληψη;

Ναι, αλλά με ελάχιστη πρακτική σημασία.

Άρ. 278 παρ. 1 ΚΠΔ

Σύλληψη δεν μπορεί να γίνει: α) όσο διαρκεί η ιερούργια, σε οίκημα που προορίζεται για τη θεία λατρεία [...].

Άρ. 117 παρ. 1 π.δ. 141/1991

Οι χώροι των πρεσβειών ξένων κρατών στην Ελλάδα είναι απαραβίαστοι και το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, δεν επιτρέπεται να εισέρχονται σ' αυτούς, αν δεν το επιτρέψει ο αρχηγός της διπλωματικής αποστολής, για την σύλληψη οποιουδήποτε προσώπου είτε για αυτόφωρο έγκλημα είτε βάσει νόμιμου καταδιωκτικού εγγράφου. Δύναται όμως να φρουρήσει εξωτερικά τον χώρο για να επιδιωχθεί διά της διπλωματικής οδού η παράδοση του καταδιωκόμενου, εφόσον δεν προστατεύεται από το προνόμιο της ετεροδικίας.

29. Πόση ώρα μπορεί να κρατηθώ από την Αστυνομία;

Μέχρι 24 ώρες.

Άρ. 6 παρ. 2 Σ

Όποιος συλλαμβάνεται για αυτόφωρο έγκλημα ή με ένταλμα προσάγεται στον αρμόδιο ανακριτή [: Εισαγγελέα] το αργότερο μέσα σε 24 ώρες από την σύλληψη, αν όμως η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του ανακριτή, η προσαγωγή γίνεται μέσα στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για την μεταγωγή του.

Άρ. 279 παρ. 1 ΚΠΔ

Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα, το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από τη σύλληψή του και, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του, στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για την μεταφορά του [...]. Ειδικά σε περίπτωση σύλληψης επ' αυτοφώρω για πλημμέλημα, ο ανακριτικός υπάλληλος εντός δώδεκα (12) ωρών ειδοποιεί με το ταχύτερο μέσο τον εισαγγελέα... ο οποίος μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα του εγκλήματος και την προσωπικότητα του δράστη, να δώσει εντολή να αφεθεί αυτός ελεύθερος και να μην εφαρμοσθεί η προβλεπόμενη για τα αυτόφωρα εγκλήματα διαδικασία του άρθρου 418 παρ. 1 εδ. α' και παρ. 2. Στην περίπτωση αυτή ο ανακριτικός υπάλληλος υποβάλλει στον εισαγγελέα, χωρίς χρονοτριβή, όλες τις εκθέσεις που συντάχθηκαν για τη συγκεκριμένη υπόθεση.

30. Μπορεί η Αστυνομία να μου κάνει σωματική έρευνα;

Ναι.

Άρ. 257 ΚΠΔ

1. Στους κατηγορούμενους γίνεται σωματική έρευνα, όταν εκείνος που διεξάγει την ανάκριση κρίνει ότι εξαιτίας σπουδαίων λόγων είναι χρήσιμη για την εξακρίβωση της αλήθειας. Σε τρίτα πρόσωπα διενεργείται σωματική έρευνα, όταν υπάρχει σοβαρή και βάσιμη υπόνοια ότι θα βρεθούν ίχνη ή άλλα αντικείμενα που σχετίζονται με την κατηγορούμενη πράξη ή απόλυτη ανάγκη. Με την διεξαγωγή της σωματικής έρευνας δεν θα πρέπει να προκαλείται βλάβη στην υγεία του προσώπου που υπόκειται σε αυτήν, ούτε να θίγεται, κατά το δυνατό, η αξιοπρέπειά του. Η διάταξη του άρ. 199 ΚΠΔ εφαρμόζεται και στις σωματικές έρευνες.

2. Η σωματική έρευνα πρέπει να γίνεται ιδιαιτέρως και χωριστά για κάθε πρόσωπο. Αν αναζητείται ορισμένο πράγμα ή έγγραφο, εκείνος που ενεργεί την έρευνα καλεί προηγουμένως τον κάτοχό του να το παραδώσει.

Άρ. 199 ΚΠΔ

1. Κανένα πρόσωπο δεν είναι υποχρεωμένο να ανεχθεί την εξέταση του σώματός του από πραγματογνώμονα κατά τρόπο που θίγει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

2. Αν από την πραγματογνωμοσύνη είναι ενδεχόμενο να αισθανθεί ντροπή ο εξεταζόμενος, εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη του ανακοινώνει ότι μπορεί να ζητήσει να παρευρεθεί κατά την εξέτασή του πρόσωπο της εμπιστοσύνης του. Τέτοια αίτηση δεν γίνεται δεκτή, αν παρουσιάζεται ανυπέρβλητο κώλυμα να παραστεί έγκαιρα το πρόσωπο που υποδείχθηκε. Το κώλυμα μνημονεύεται ειδικά στην έκθεση που συντάσσεται.

31. Μπορεί να κάνει σωματική έρευνα σε γυναίκα άνδρας αστυνομικός;

Όχι.

Άρ. 96 παρ. 3ε π.δ. 141/1991

ε. Σωματική έρευνα σε γυναίκα γίνεται από γυναίκα αστυνομικό και, αν δεν υπάρχει, από άλλη γυναίκα της εκλογής του αστυνομικού.

32. Επιτρέπεται ο αστυνομικός να φέρεται με σκαιοτήτα, να είναι προσβλητικός κλπ;

Όχι.

Άρ. 2 παρ. 4 π.δ. 538/1989

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους οι αστυνομικοί: [...]

4. Συμπεριφέρονται με λεπτότητα, σεμνότητα και ευγένεια, επιδεικνύοντας πνεύμα μετριοπάθειας και επιείκειας.

Άρ. 97 παρ. 1ιβ π.δ. 141/1991

ιβ. Σε κάθε επαφή του με ανήλικους, πρέπει να τους φέρεται με στοργή και ευπροσηγορία και να αποφεύγει κάθε ενέργεια που μπορεί να τους ταπεινώσει και να τους αφήσει δυσμενή για την Αστυνομία ψυχικά βιώματα.

33. Είναι παράνομο να αντισταθώ στην σύλληψή μου;

Ναι.

Άρ. 167 ΠΚ

1. Όποιος με βία ή απειλή βίας επιχειρεί να εξαναγκάσει κάποια αρχή ή υπάλληλο να ενεργήσει πράξη που ανάγεται στα καθήκοντά του ή να παραλείψει νόμιμη πράξη, καθώς και όποιος βιαιοπραγεί εναντίον του ή κατά προσώπου που έχει προσληφθεί ή άλλου υπαλλήλου που έχει προστρέξει για να τον υποστηρίξει κατά τη διάρκεια της νόμιμης ενέργειάς του (αντίσταση), τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.

3. Αν το πρόσωπο κατά του οποίου στράφηκε η πράξη διέτρεξε σοβαρό προσωπικό κίνδυνο ή η πράξη έγινε από πρόσωπο που οπλοφορεί ή φέρει αντικείμενα με τα οποία μπορεί να προκληθεί σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

34. Μπορώ να συλλάβω τον δράστη ενός αυτόφωρου εγκλήματος;

Ναι, εάν το έγκλημα στρέφεται κατά ατομικών εννόμων αγαθών (κλοπή, σωματική βλάβη, ληστεία, ανθρωποκτονία κ.τ.τ).

Άρ. 275 παρ. 1 ΚΠΔ

Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρ. 31 ΚΠΔ, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν τον δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρ. 279 ΚΠΔ για την άμεση προσαγωγή του στον Εισαγγελέα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΣΥΛΛΗΨΗ

ANTINOMIA
POLICE

ANTINOMIA
POLICE

ANTINOMIA
POLICE

35. Μπορεί να περάσω από αυτόφωρο;

Ναι, αν κατηγορείσαι για πλημμέλημα, εκτός αν είσαι ανήλικος ή δικηγόρος ή αστυνομικός.

Άρ. 242 παρ. 3 ΚΠΔ

Τα εγκλήματα που τελούνται από ανηλίκους δεν δικάζονται ως αυτόφωρα.

36. Είμαι υποχρεωμένος να επιτρέψω να μου πάρουν τα δακτυλικά αποτυπώματα;

Ναι.

Άρ. 27 παρ. 1 π.δ. 342/1977

Εις εγκληματολογικήν σήμανσιν ήτοι: δακτυλοσκόπησιν, ανθρωπομέτρησιν, περιγραφήν και φωτογράφησιν υπόκειται παν άτομον: α) Νομίμως συλλαμβανόμενον [...].

Άρ. 27 παρ. 4 π.δ. 342/1977

Τα υποκείμενα εις εγκληματολογικήν σήμανσιν άτομα και αρνούμενα ταύτην διώκονται και τιμωρούνται κατά τας διατάξεις του άρ. 224 παρ. 2 ΠΚ [άρνηση μαρτυρίας].

37. Έχω δικαίωμα να έχω δικηγόρο;

Ναι.

Άρ. 105 παρ. 2 ΚΠΔ

Ο εξεταζόμενος έχει το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση προτού εξεταστεί από την αστυνομία ή άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή.

38. Αν δεν μιλάω ελληνικά, έχω δικαίωμα σε διερμηνέα;

Ναι.

Άρ. 101 ΚΠΔ

Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος που δεν ομιλεί ή δεν κατανοεί επαρκώς την ελληνική γλώσσα έχει το δικαίωμα σε διερμηνεία καθώς και σε γραπτή μετάφραση όλων των ουσιωδών εγγράφων της διαδικασίας, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα άρ. 233 και 237 ΚΠΔ.

39. Αν είμαι αλλοδαπός, έχω δικαίωμα να επικοινωνήσω με το προξενείο μου;

Ναι.

Άρ. 98 παρ. 2 ΚΠΔ

Ο κατηγορούμενος που είναι αλλοδαπός και στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα να επικοινωνεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με τις προξενικές αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος. Έχει επίσης δικαίωμα επίσκεψης από τις προξενικές του αρχές, δικαίωμα συνομιλίας και αλληλογραφίας μαζί τους και δικαίωμα να κανονίζεται η νομική του εκπροσώπηση από αυτές, εφόσον οι εν λόγω αρχές δεν έχουν αντίρρηση.

40. Μπορεί η Αστυνομία να μου κατάσχει το κινητό μου τηλέφωνο;

Ναι.

Άρ. 280 ΚΠΔ

Όλα τα έγγραφα και τα άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν σε αυτόν που έχει συλληφθεί και έχουν σχέση με το έγκλημα κατάσχονται και παραδίδονται με αυτόν και την σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή.

41. Μπορεί η Αστυνομία να μου ζητήσει τον κωδικό του κινητού μου τηλεφώνου;

Όχι, δεν προβλέπεται πουθενά σχετική υποχρέωση.

42. Έχω δικαίωμα να κάνω ένα τηλεφώνημα;

Ναι.

Άρ. 98 παρ. 1 ΚΠΔ

Ο κατηγορούμενος που στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα επικοινωνίας, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με ένα τουλάχιστον τρίτο πρόσωπο που έχει υποδείξει ο ίδιος.

43. Έχω δικαίωμα να διαβάσω τα έγγραφα της δικογραφίας, πριν απολογηθώ;

Ναι.

44. Έχω δικαίωμα να πάρω αντίγραφο της απολογίας μου και της υπόλοιπης δικογραφίας μετά την απολογία μου;

Ναι.

Άρ. 105 παρ. 1 ΚΠΔ

Όταν ενεργείται προανάκριση σύμφωνα με το άρ. 245 παρ. 2 ΚΠΔ, η εξέταση γίνεται όπως ορίζεται στις διατάξεις των άρ. 273 και 274 ΚΠΔ και εκείνος που εξετάζεται έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρ. 91, 95, 96, 97, 98, 100, 101, 103 και 104 ΚΠΔ.

45. Επιτρέπεται να αρνηθώ να απαντήσω στις ερωτήσεις της Αστυνομίας;

Ναι.

Δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίηση (άρ. 104 ΚΠΔ)

1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχουν δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης.
2. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης δεν εμποδίζει τη νόμιμη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων, που υπάρχουν ανεξάρτητα από τη βούληση των υπόπτων και των κατηγορουμένων.
3. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης δεν μπορεί να αξιοποιηθεί σε βάρος των υπόπτων και των κατηγορουμένων.

46. Επιτρέπεται η Αστυνομία να ασκήσει ψυχολογική βία εις βάρος μου;

Όχι.

47. Πώς θα πληροφορηθώ τα δικαιώματά μου;

Με ειδικό έγγραφο.

Χορήγηση εγγράφου περί των δικαιωμάτων (άρ. 96 ΚΠΔ)

1. Στον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο, ο οποίος συλλαμβάνεται ή κρατείται, παρέχεται αμέσως έγγραφο στο οποίο καταγράφονται τα δικαιώματά του και του επιτρέπεται να το διατηρεί στην κατοχή του καθ' όλη τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας του. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης,... ε) το δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης, στ) το

δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας, ζ) το δικαίωμα ενημέρωσης των προξενικών αρχών και ενός επιπλέον προσώπου της επιλογής του, η) το δικαίωμα σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη, θ) τον ανώτατο αριθμό ωρών ή ημερών κατά τις οποίες ο κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί της ελευθερίας του προτού προσαχθεί ενώπιον δικαστικής αρχής και ι) πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης ή της κράτησης.

48. Μπορώ να μηνύσω προσωπικά έναν αστυνομικό και για ποια αδικήματα;

Ναι, ιδίως για βασανιστήρια, σωματικές βλάβες, παράβαση καθήκοντος, εξύβριση κ.τ.τ.

Βασανιστήρια (άρ. 137Α ΠΚ)

1. Υπάλληλος ή στρατιωτικός, στα καθήκοντα του οποίου ανάγεται η δίωξη, η ανάκριση ή η εξέταση αξιόποινων πράξεων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων ή η εκτέλεση ποινών ή η φύλαξη ή η επιμέλεια κρατουμένων, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη, εάν υποβάλλει σε βασανιστήρια κατά την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων πρόσωπο που βρίσκεται στην εξουσία του με σκοπό:

α) να αποσπάσει από αυτό ή από τρίτο πρόσωπο ομολογία, κατάθεση, πληροφορία ή δήλωση ιδίως αποκήρυξης ή αποδοχής πολιτικής ή άλλης ιδεολογίας, β) να το τιμωρήσει ή γ) να εκφοβίσει αυτό ή τρίτα πρόσωπα. Με την ίδια ποινή τιμωρείται υπάλληλος ή στρατιωτικός, που με εντολή των προϊσταμένων του ή αυτοβούλως σφετερίζεται τέτοια καθήκοντα και τελεί τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου.

3. Επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών αν οι πράξεις της προηγούμενης παραγράφου: α) τελούνται με μέσα ή τρόπους συστηματικού βασανισμού, ιδίως κτυπήματα στα πέλματα του θύματος (φάλαγγα), ηλεκτροσόκ, εικονική εκτέλεση ή παραισθησιογόνες ουσίες ή β) έχουν ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του θύματος. Η ποινή αυτή επιβάλλεται και όταν ο υπαίτιος, ως προϊστάμενος, έδωσε την εντολή τέλεσής τους.

4. Σωματική κάκωση, βλάβη της υγείας, άσκηση παράνομης σωματικής ή ψυχολογικής βίας και κάθε άλλη σοβαρή προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, που τελείται από τα πρόσωπα, υπό τις περιστάσεις και για τους σκοπούς που προβλέπει η παράγραφος 1, εφόσον δεν υπάγεται στην έννοια των βασανιστηρίων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή, αν δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη αν συντρέχει η περίπτωση β΄ της προηγούμενης παραγράφου. Ως προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας θεωρούνται ιδίως: α) η χρησιμοποίηση ανιχνευτή αλήθειας, β) η παρατεταμένη απομόνωση, γ) η σοβαρή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας.

5. Αν οι πράξεις των προηγούμενων παραγράφων επέφεραν το θάνατο του θύματος επιβάλλεται κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη τουλάχιστον δέκα ετών.

6. Βασανιστήρια συνιστούν, κατά το άρθρο αυτό, κάθε μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη καθώς και κάθε παράνομη χρησιμοποίηση χημικών, ναρκωτικών ή άλλων φυσικών ή τεχνικών μέσων με σκοπό να κάμψουν τη βούληση του θύματος. Δεν υπάγονται στην έννοια των βασανιστηρίων πράξεις ή συνέπειες συμφυείς προς τη νόμιμη εκτέλεση ποινής ή άλλου νόμιμου περιορισμού της ελευθερίας ή προς άλλο νόμιμο μέτρο δικονομικού καταναγκασμού.

49. Επιτρέπεται να επικαλεστώ συγγνωστή νομική πλάνη ως προς τις αστυνομικές εξουσίες;

Θεωρητικά ναι, πρακτικά όχι.

Νομική πλάνη (άρ. 31 παρ. 2 ΠΚ)

Η πράξη όμως δεν καταλογίζεται σε εκείνον που την τελεί, αν αυτός δεν είχε συνείδηση του άδικου χαρακτήρα της λόγω πλάνης που δεν μπορούσε να αποφύγει, μολονότι κατέβαλε την οφειλόμενη από τις περιστάσεις και δυνατή γι' αυτόν επιμέλεια (συγγνωστή νομική πλάνη).

Συγγνωστή είναι η νομική πλάνη, όταν ο δράστης δεν κατέβαλε την οφειλόμενη από τις περιστάσεις και δυνατή για αυτόν επιμέλεια, ήτοι όταν δεν ώφειλε ή δεν ηδύνατο να διαγνώσει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης του, όση επιμέλεια και αν κατέβαλλε (ΟΛΑΠ 1179/1986).

Στήριξε το έργο μας

Το ΚΕΦΙΜ είναι ένας ανεξάρτητος και μη κομματικός οργανισμός και δεν αντλεί χρηματοδότηση από επιχειρηματικά ή πολιτικά συμφέροντα. Βασιζόμαστε στην αρωγή των μελών μας και των διεθνών συνεργατών μας.

Γίνε μέλος

Γίνε μέρος της προσπάθειας για μία πιο ελεύθερη Ελλάδα, επιλέγοντας στην ιστοσελίδα μας ένα από τα τρία πακέτα ετήσιας συνδρομής.

Gold Member
300€/χρόνο

Στήριξε τις δράσεις μας για να διαδώσουμε τις φιλελεύθερες ιδέες, επιλέγοντας την Gold ετήσια συνδρομή

- Δωρεάν αντίτυπο 8 επιλεγμένων εκδόσεων του ΚΕΦΙΜ
- 20% έκπτωση στο ακτιβιστικό βιβλιοπωλείο Free Thinking Zone

Platinum Member
500€/χρόνο

Ενίσχυσε το έργο μας επιλέγοντας την platinum ετήσια συνδρομή με τα επιπλέον προνόμια

- Δωρεάν αντίτυπο όλων των εκδόσεων του ΚΕΦΙΜ
- 20% έκπτωση στο ακτιβιστικό βιβλιοπωλείο Free Thinking Zone

Basic Member
100€/χρόνο

Γίνε μέρος της προσπάθειας για μια φιλελεύθερη Ελλάδα, επιλέγοντας την basic ετήσια συνδρομή

- Δωρεάν αντίτυπο 4 επιλεγμένων εκδόσεων του ΚΕΦΙΜ
- 20% έκπτωση στο ακτιβιστικό βιβλιοπωλείο Free Thinking Zone

Κάνε μια δωρεά

Δυνάμωσε την προσπάθειά μας για τη διάδοση των ιδεών της ελευθερίας στη χώρα μας ενισχύοντάς μας οικονομικά μέσω μιας τραπεζικής κατάθεσης στον λογαριασμό μας:

Τράπεζα Πειραιώς IBAN: GR76 0172 0650 0050 6505 6609 809

ή μέσω πιστωτικής κάρτας, paypal, ή viva wallet στην ιστοσελίδα μας.

Στέγη Μάρκου Δραγούμη
Μαιζώνος 38, Αθήνα

T: +30 210 5238373

www.kefim.org

info@kefim.org

[facebook.com/kefim.org](https://www.facebook.com/kefim.org)

twitter.com/kefimgr

[youtube/kefim](https://www.youtube.com/kefim)